

gam

Göteborg

23 Västra Frölunda 55

Osberget

OSBERGET
Stensättning

Inv. nr. 48772

**Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport**

Nr 1966:19

Ark Ark. Gbg. Kom.

GÖTEBORGS STADSMUSEI
BIBLIOTEK

Rapport över undersökning av fornningsinventeringens nummer 23:755 inom Göteborgs stad.

Göteborgs Arkeologiska Museums bedömning:

Stensättning.

Läge och beskrivning:

Fornlämningen 23:755 var belägen på stadsäga nr 23330 inom Osbergssområdet i Göteborgs stad. Den låg på ett av flera uppskjutande krön, belägna inom ett blandskogsbevuxet bergsområde (ek, rönn, tall). Vid utsikt mot Ö.

Fornlämningen hade före undersökningen följande utseende:

Stensättning, oregelbunden, 0,1 - 0,2 m hög, av närmast oval form, 9 x 7 m, med längsta måttet i V - Ö och med naturlig begränsning av fria bergsytter runt om med undantag av NV, där en mindre utflytning ägt rum. I stensättningen fanns enstaka flata hällar 0,2 - 0,6 m stora, synliga i ytan, utan synligt sammanhang med varandra. Stensättningen i övrigt var starkt övertorvad, med gräs, ljung samt enstaka aspar och 1 en.

Grävningstid och arbetsstyrka:

Grävningstid: 9 juni - 1 juli 1966, parallellt med fornlämningarna 23:752, 23:753, 23:756, 23:757, samtliga belägna inom Osbergssområdet. Undersökningen utfördes av Göteborgs Arkeologiska Museum. Arbetet leddes av fil.kand. Marianne Djurfeldt. I övrigt deltog fil.stud. Ingegärd Murgårdh, Jarl Nordblad och Hasse Olsson. Arbetare från Göteborgs stads Gatukontor var herrarn Erik Gustavsson, Sten Nilsson, K.G. Svensson och Werner Vollbing.

Undersökt yta: 73 m²

Arbetstid i fält: Sammanlagt för fornlämningarna 23:752, 23:753, 23:755, 23:756, 23:757: 745 arkeologtimmar och 544 grovarbetstimmar.

Arbetsbeskrivning:

Efter förberedande fotografering (foto misslyckat) drogs en profil i riktning Ö - V. Fornlämningen avtorvades, fotograferades (foto 1), planritades (ritning 1) genomgrävdes och borttogs. Profilen ritades (ritning 1) och borttogs.

Grävningsiakttagelser:

Anläggningen utgjordes av en stensättning 8 x 5 m (NV - SO) samt 0,1 - 0,2 m hög med oregelbunden begränsning (ritning 1 och foto 1). Stenstorlek i allmänhet 0,3 - 0,4 m. Stenpackningen i allmänhet tämligen glös, (foto 2) uttunnande mot anläggningens kanter. Tätt stenpackning förekom endast i anslutning till Konstruktion 1 (se nedan). På enstaka ställen inom anläggningen går berget i dagen. Vid genomgrävning av stenpackningen framkom i anlägg-

ningens ungefärliga mitt enstaka större stenar, upp till 1 m stora, vilka dock icke kunde påvisas ingå i någon konstruktion (foto 3). Vidare iaktogs att sten- och jordfyllnaden i anläggningen uppfyllde upp till 0,7 m djupa klyftor och svackor i berggrunden.

I anläggningens västra del framkom en gravgömma, Konstruktion I (ritning 1). Konstruktionen utgjordes av en stenkista (foto 4 och 5) 0,6 - 0,2 m, uppbyggd av mindre hällar, dock utan klar täckhäll. N väggen utgjordes av sidan av en 0,8 m lång häll, c:a 0,25 m tjock (nr 1), placerad ovanpå och i linje med svackans N, brant stupande kant. S om och parallellt med denna stod en häll (nr 2) på ett avstånd av 0,25 cm, ställd på kant, 0,55 m lång och 0,06 m tjock. Mellan dessa fanns i Ö en mindre häll (nr 3), 0,25 m lång och 0,05 m tjock, som delvis lutade in i kistan. Ut mot V låg inne i kistan tre mindre stenar, från Ö till V, en liten flat sten (nr 4) 0,18 m lång och c:a 0,03 m tjock, följd av en rundare sten (nr 5) 0,15 m i diam, liggande i kistans öppning mot V. Utanför denna låg en mindre flat sten (nr 6) 0,18 m lång och 0,03 m tjock. Kistans golv utgjordes av en flat häll (foto 45), c:a 0,3 x 0,2 m vilande på ett c:a 0,1 m tjockt skärvtenslager. Detta skärvtenslager låg ovan ett tunnare lager av sandig mo, som i sin tur låg direkt på berget. Runt själva kistan fanns en stenpackning, kraftigast i S och Ö av i allmänhet c:a 0,3 - 0,4 m stora, rundade stenar. Denna stenpackning bör ha tjänat att stötta upp kistans väggar. Eventuellt kan någon eller några av hällarna 4 - 6 ingått som takhällar. Häll nr 1 utgjordes av anläggningens högst belägna punkt (se profilritning 1).

Inom och omedelbart utanför kistan framkom Fynd 1 bestående av krukskärvor och brända ben. Fyndförande lager i kistan var c:a 12 cm tjockt och vilade direkt på den ovan omtalade bottenplattan.

Profilen genom anläggningen (ritning 1) visade följande lagerföljd:

1. Torv, 10 - 15 cm, något bemängd med recent kol. Stenpackning.
2. Sandig mo, brun, 10 - 35 cm. Stenpackning.
3. Sandig mo, svartfärgad, 4 - 40 cm.
4. Mjåla, 2 - 4 cm, belägen mellan djupt liggande stenar och berget.
5. Berget.

Fyndiakttagelser:

Fyndtabell (mängden angiven i gram)

Fynd	Keramik oornierad	Brända Ben	Övrigt
1	40	3	
2			Flintavslag med bearbetning 36 g
3			Flintkoncentration, avslag utan bearb. 133 g
4			Flintavslag med bearbetning 33 g
5	2		
6			Flintkoncentration, avslag utan bearb. 135 g
7			Flintavslag med bearbetning 3 g
8	64		
9	41		
10			Flintavslag med bearbetning 4 g (fyndplats ej närmare känd)
Summa:	147	3	

Dessutom tillvaratogs inom anläggningen 11374 gram flinta varibland avslag med bula, och 1555 gram kvarts.

Krukskärvorna, alla oornierade, framkom i två koncentrationer, dels i och runt Konstruktion I (Fynd 1) - och dels i stenpackningen (Fynd 5, 8 och 9). Skärvorna i Fynd 1 utgöres av två olika typer, dels en flagad, ljusbrun/brun keramik med ojämn yta, där största skärvan är 2 x 3 cm, tjockleken omöjlig att bestämma samt dels ett fåtal skärvor av ett mörkare, brunsvart gods med jämn eventuellt glättad yta, obestämbar tjocklek, största skärvan ca 1 x 0,5 cm. Intet hindrar dock att skärvorna kan ha tillhört samma kärl. Skärvorna i Fynd 8 och 9 av samma typ, nämligen ett grovt, mörkbrunt gods med ojämn yta, största skärvan 3 x 2 cm, tjockleken 6 mm.

Brända ben framkom endast i Fynd 1.

Flinta med bearbetning fanns i stenpackningen (Fynd 2, 4, 7, 10, där 10 är utan närmare fyndangivelse, då det framkom vid granskning av övrig flinta under uppackningen.

I övrigt fanns flinta och kvarts inom hela anläggningen, dock med vissa koncentrationer, eventuellt delvis åstadkomna genom frostsprängning (Fynd 3, 6).

Sammanfattning:

Den undersökta forn lämningen 23:755 har visat sig vara en gravanläggning utgörande en stensättning av oregelbunden form, som uppbyggts på ett av svackor genomskuret bergskrön.

Stensättningen består av i allmänhet rundade stenar, liggande från torvlagret och ner i brun, sandig mo. Fynden utgjordes av keramik, brända ben i och runt en mindre stenkista samt keramik och flinta med bearbetning i anläggningens centrala del. Keramiken låg i sistnämnda del bland flera större hällar, som dock ej kunde avgöras ingå i någon konstruktion. Flinta däribland skärvor med bula samt kvarts förekom inom hela anläggningen.

1 plan- och profilritning

Foto 1 - 6

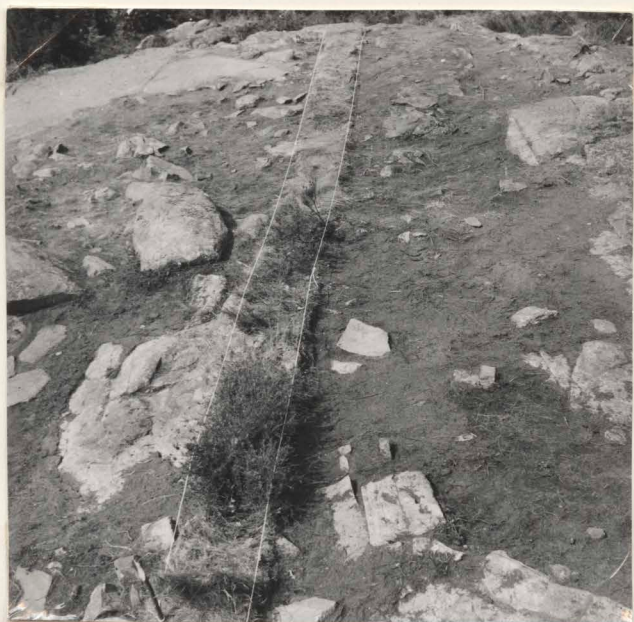
Göteborg den 2 augusti 1968

Marianne Djurfeldt

Marianne Djurfeldt

Konkordanslista för inv.nr - fyndförteckningsnr.
i rapporten för 23:755

Inv.nr	fyndfört.nr.	
48772:1	F1	Keramik
:2	F5	Keramik
:3	F8	Keramik
:4	F9	Keramik
:5	F2	Avslag m.bearb.
:6	F4	Avslag m.bearb.
:7	F7	Avslag m.bearb.
:8	F10	Avslag m.bearb.
:9	F38	Avslag
:10	F6	Avslag
:11	F1	Brända ben
:12	-	Avslag och avfall
:13	-	Kvarts

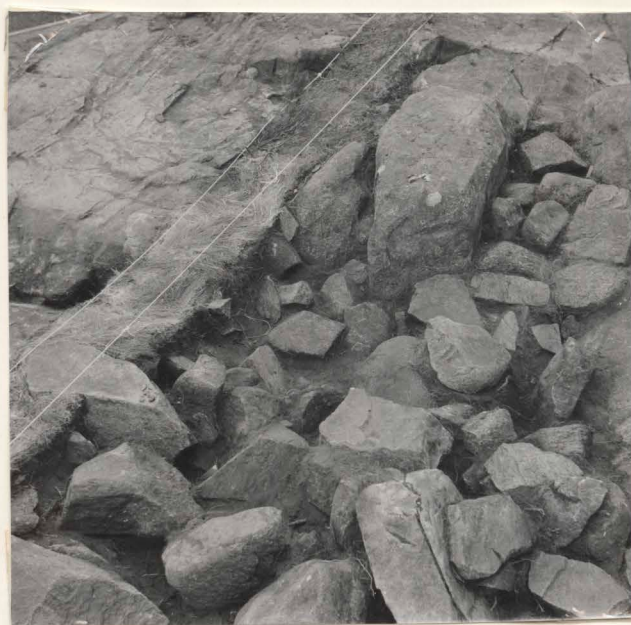
Neg.nr (X 9:6996) B 2057

1. Anläggningen efter avtorvning,
från Ö.

Neg.nr (X 9:6997) B 2058

2. Anläggningens S del, från SÖ.

Neg.nr. (X 9:6998) B 2059

3. Blocken i anläggningens mitt.

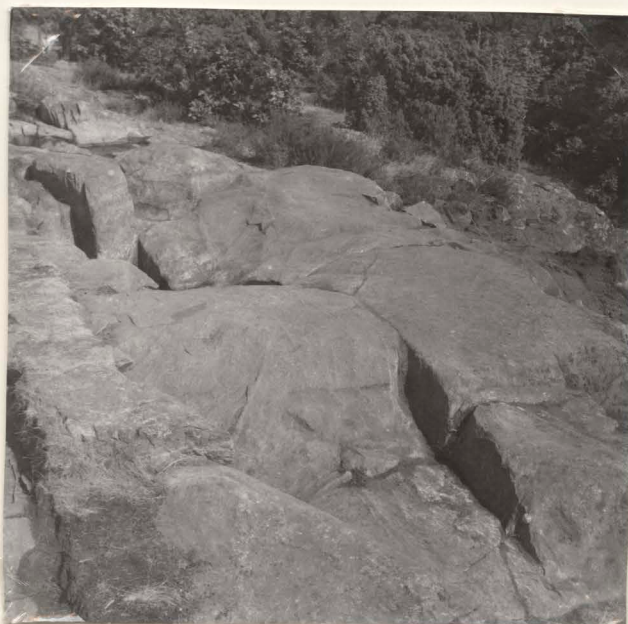
Neg.nr (X9:6499) B2060

4. Konstruktion 1 med kringliggande stenpackning, från NÖ.

Neg.nr (X9:7000) B2061

5. Konstruktion 1 med omgivande stenpackning borttagen, från SV.

Neg.nr (X9:7001) B2062

6. Platsen för konstruktion 1 efter utgrävning.